

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 25 април 2022 г.
(OR. en)

8332/22

Междуинституционално досие:
2022/0130(COD)

JAI 507
COPEN 132
EUROJUST 40
CODEC 518

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	25 април 2022 г.
До:	Г-н Јерре TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2022) 187 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на събирането, запазването и анализа в Евроюст на доказателства, свързани с геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2022) 187 final.

Приложение: COM(2022) 187 final

Брюксел, 25.4.2022 г.
COM(2022) 187 final

2022/0130 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на събирането, запазването и анализа в Евроюст на доказателства, свързани с геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Основания и цели на предложението**

Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) координира разследването и наказателното преследване на тежката трансгранична престъпност в Европа и извън нея. Като център на Европейския съюз за съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси Евроюст подкрепя националните органи за разследване и съдебно преследване по отношение на тежката престъпност, която попада в обхвата на компетентност на Евроюст в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1727 („Регламент за Евроюст“). Геноцидът, престъпленията против човечеството и военните престъпления (заедно наричани също „основни международни престъпления“) са сред престъпленията, по отношение на които Евроюст има компетентност.

На 24 февруари 2022 г. Русия започва военна агресия срещу Украйна. Налице са разумни основания да се счита, че в Украйна са извършени и се извършват военни престъпления и престъпления против човечеството. На 2 март 2022 г. прокурорът на Международния наказателен съд обяви, че е дал ход на разследване на положението в Украйна¹. Прокуратурите в няколко държави членки, както и в Украйна също е започнала разследвания на основни международни престъпления, които се подкрепят и координират от Евроюст. Евроюст разполага с експертните познания и опита, с които да подкрепи разследванията и наказателното преследване на основни международни престъпления, включително като улеснява дейността на съвместните екипи за разследване (СЕР), като създадения от някои държави членки и Украйна в контекста на текущите военни действия. Евроюст си сътрудничи и с прокурора на Международния наказателен съд.

Националните органи събират доказателства за международните престъпления, които може да са извършени в Украйна. Поради продължаващите военни действия не е възможно сигурното съхранение на доказателствата в Украйна и това налага осигуряването от Съюза на резервно място за съхранение. Следователно за да се координират усилията, които понастоящем се полагат от държавите членки за събиране на доказателства, е нужно бързо да се създаде централно хранилище, където да се съхраняват доказателства, събрани от агенции и органи на Съюза, както и от национални и международни органи или трети страни, като организации на гражданското общество. При все че Регламентът за Евроюст предвижда подкрепа от агенцията за действията на държавите членки по разследването и наказателното преследване на тежки престъпления, той не позволява изрично на Евроюст да събира, запазва и анализира такива доказателства във връзка с тази цел.

За да изпълнява задачите си, Евроюст е създавала система за управление на делата, която съдържа информация, която няма личен характер, и посочените в приложение II към Регламента за Евроюст лични данни. Системата за управление на делата има за цел главно да осигурява подкрепа за управлението и координацията на разследванията и

¹ Изявление на прокурора на Международния наказателен съд Карим А.А. Хан, кралски адвокат (QC), относно ситуацията в Украйна: Сезиране от 39 държави — страни по Римския статут на Международния наказателен съд, и започване на разследване, 2 март 2022 г.

действията по наказателно преследване, за които Евроюст предоставя помощ. С Регламента за Евроюст структурата на системата за управление на делата се ограничава до временни работни досиета, чиято цел е да подпомагат проследяването на текущи дела, и индекс². Обработването на лични данни извън системата за управление на делата е забранено³. Когато координира и подкрепя разследвания и наказателни преследвания, Евроюст може временно да съхранява и обменя доказателства в съответствие с правилата, определени в регламента.

Комисията вече предложи да се подобри сегашната структура на системата за управление на делата на Евроюст по отношение на дейностите на Евроюст, засягащи разследването и наказателното преследване на терористични престъпления. На 1 декември 2021 г. Комисията прие предложение за подобряване на функционирането на Европейския съдебен регистър в областта на борбата с тероризма към Евроюст⁴. Като част от това предложение се предвиждат модернизиране на системата за управление на делата и цифровизация на обмена на информация между националните компетентни органи и Евроюст.

Неотдавнашните събития, свързани с агресията на Русия срещу Украйна, допълнително показаха спешната необходимост да се надхвърлят рамките на действащата система за управление на делата на Евроюст. Настоящата структура на Евроюст за обработване на данни не позволява на агенцията да събира, запазва и анализира доказателства, свързани с основни международни престъпления, включително тези, които вероятно се извършват в Украйна, поради мащаба на събитията и огромния обем доказателства, които трябва да се съхраняват в случай на извършване на такива престъпления.

В този контекст настоящото предложение има за цел да даде възможност на Евроюст да събира, запазва и анализира доказателства във връзка с геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления и когато е необходимо и целесъобразно, да дава възможност за техния обмен или предоставяне по друг начин на компетентните съдебни органи, било то национални или международни. Събирането на доказателства не е равнозначно на предоставянето на Евроюст на изпълнителна функция като разследващ орган, което не би попадало в обхвата на мандата на Евроюст, а има за цел да гарантира, че Евроюст може да получава и съхранява централно доказателствата от различни източници. По този начин Евроюст може по-ефективно да подпомага работата по събиране на доказателства за дела в рамките на национални и международни разследвания и да предоставя допълнителна подкрепа на компетентните прокуратури. За тази цел настоящото предложение предвижда създаването на автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни извън системата за управление на делата. С оглед на чувствителния характер на съответните лични данни тяхното обработване, включително събирането, запазването, анализът и обменът, трябва да отговарят на най-високите стандарти за защита на данните и киберсигурност.

Ключовите доказателства за основни международни престъпления обикновено са налични под формата, наред с другото, на аудиозаписи, видеоматериали и снимки. Сателитните изображения също могат да се окажат полезни за доказване на

² Член 23, параграф 1 от Регламента за Евроюст.

³ Член 23, параграф 6 от Регламента за Евроюст.

⁴ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1727 и на Решение 2005/671/ПВР на Съвета по отношение на цифровия обмен на информация по дела за тероризъм (COM(2021) 757 final, 1.12.2021 г.).

извършването на такива престъпления. Поради тази причина настоящото предложение има за цел също така да разшири категориите данни, които Евроюст може законно да обработва, така че да включват видеоматериали и аудиозаписи, както и сателитни изображения и всички необходими снимки. За да се даде възможност на националните и международните съдебни органи да се възползват от пълната подкрепа, която Евроюст може да предостави в текущите разследвания на основни международни престъпления в контекста на агресията срещу Украйна, е необходимо спешно да бъдат приети измененията на Регламента за Евроюст, предвидени в настоящото предложение.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Предложението допринася за постигането на целта да се осигури на гражданите на Съюза пространство на свобода, сигурност и правосъдие без вътрешни граници, в което се вземат подходящи мерки за предотвратяване на престъпността и борба с нея.

Предложението беше прието след агресията на Русия срещу Украйна, тъй като бързо стана ясно, че действащата правна рамка на Евроюст ще се нуждае от целенасочени изменения, за да може Евроюст да изпълнява по най-добрия начин целите за подкрепа и засилване на координацията и сътрудничеството между националните органи за разследване и съдебно преследване във връзка с основни международни престъпления, извършени от страни в конфликта.

Предложението е продължение на предложението за изменение на Регламента за Евроюст и Решение 2005/671/ПВР на Съвета по отношение на цифровия обмен на информация по дела за тероризъм, което беше прието на 1 декември 2021 г. Двете предложения имат обща цел, а именно да се даде възможност на Евроюст да изпълнява своята по-силна роля, предвидена в Регламента за Евроюст, за подпомагане и засилване на координацията и сътрудничеството между националните органи за разследване и съдебно преследване на тежката престъпност.

Двете предложения се допълват взаимно, тъй като се отнасят до различни форми на престъпност (основни международни престъпления и терористични престъпления) и предвиждат различни промени в архитектурата на Евроюст за обработка на данни. Предложението относно регистъра в областта на борбата с тероризма има за цел по-доброто интегриране на този регистър в правната и техническата рамка на Евроюст, така че Евроюст да може да установява наличието на връзка между едновременни разследвания и наказателното преследване на терористични престъпления. Настоящото предложение има за цел да се даде възможност на Евроюст да събира, запазва, анализира и когато е необходимо и целесъобразно, да обменя доказателства за основни международни престъпления, като предвижда създаването на автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни извън системата за управление на делата. Преговорите и текстът на предложението относно регистъра в областта на борбата с тероризма трябва да бъдат приведени в съответствие с настоящото предложение.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Реакцията на Съюза на нахлуването на Русия в Украйна засяга няколко негови политики. Така например Съюзът бързо прие всеобхватен и солиден пакет от ограничителни мерки. ЕС спря третирането на Русия като най-облагодетелствана нация в рамките на Световната търговска организация и обяви спешен пакет от близо 550

милиона евро за справяне с хуманитарните последици от нашествието. Всички тези действия, както и настоящото предложение, имат за цел да гарантират, че Съюзът разполага с подходящи инструменти за справяне — при пълно зачитане на принципите на правовата държава и основните права — с последиците от военната агресия на Русия срещу Украйна (в това число наказателната отговорност за основни международни престъпления, извършени по време на конфликта). Крайната цел на всички тези действия е възстановяването на мира, чието насърчаване е първата от целите на Съюза.

Предложението е в съответствие с допълващите се роли на Европол и Евроюст. Европол подкрепя и засилва действията на компетентните правоприлагащи органи на държавите членки и взаимното им сътрудничество за предотвратяване и борба с геноцида, престъпленията против човечеството и военните престъпления, докато Евроюст играе сходна роля по отношение на съдебните органи. Европол също така създаде „Проект за анализ: Основни международни престъпления“, с което цели да подпомага компетентните органи на държавите членки, трети страни и организации в предотвратяването и борбата с международни престъпления като геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления, например чрез анализ на информация и разузнавателни данни относно такива престъпления. Евроюст и Европол ще осъществяват координация и сътрудничество в контекста на съответните си мандати, включително чрез актуализиране на оперативното споразумение, което подписаха през 2010 г., за да повишат своята ефективност в борбата с тежката престъпност, която попада в съответните им области на компетентност, и да избегнат дублирането на работа и ресурси.

В предложението също така се вземат предвид и изцяло се зачитат достиженията на правото на Съюза в областта на защитата на данните.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Предложението се основава на член 85 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Член 85 от ДФЕС е правното основание за Регламента за Евроюст, който се изменя с настоящото предложение. В член 85 се предвижда Евроюст да бъде уредена с регламент, който следва да бъде приет в съответствие с обикновената законодателна процедура. Регламентът за Евроюст определя правилата за създаването и функционирането на системата за управление на делата на Евроюст.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Пространството на свобода, сигурност и правосъдие, в контекста на което се приема настоящото предложение, е област на споделена компетентност между Съюза и държавите членки в съответствие с член 4, параграф 2 от ДФЕС. Ето защо съгласно принципа на субсидиарност, установен в член 5, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), действие на равнището на Съюза следва да бъде предприемано единствено когато целите на предложеното действие не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и следователно могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на ЕС поради обхвата или последиците от предвиденото действие.

Основните международни престъпления, дори когато са извършени само в една държава и извън Съюза, имат широкообхватни последици за европейската и глобалната сигурност и стабилност. В съответствие с принципа на допълване, когато дадена държава не желае или не е в състояние действително да проведе разследването или наказателното преследване на тези престъпления въпреки компетентността си да го направи, Международният наказателен съд може да разследва и преследва по наказателен ред тези престъпления, при условие че е компетентен.

Следователно действията само на национално равнище не могат да гарантират ефективно наказателно преследване на основните международни престъпления. Държавите членки трябва да работят заедно за тяхното разследване и наказателно преследване и за справяне с общите предизвикателства. Важно място сред общите предизвикателства заемат предизвикателствата, свързани със събирането, запазването и анализа на доказателства за основни международни престъпления, както и предизвикателствата, свързани с достъпа до такива доказателства и обмена им от национални и международни органи, които могат да разследват и преследват по наказателен ред въпросните престъпления. В качеството си на агенция на Съюза за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие Евроюст е силен израз на това усилие на държавите членки със съвместни действия да изправят пред съд извършителите на тези ужасяващи престъпления. Евроюст е в най-добра позиция да събира, запазва и анализира такива доказателства и когато е необходимо и целесъобразно, да осигурява възможност за техния обмен или предоставянето им по друг начин на компетентните национални или международни съдебни органи, включително Международния наказателен съд. В съответствие с Регламента за Евроюст тези съдебни органи включват и прокуратурите.

Поради това е налице конкретна необходимост от действия на Съюза. Настоящото предложение предвижда мерки, които имат присъщо за Съюза измерение. Тези мерки имат за цел да подобрят способността за действие на Евроюст и да ѝ позволят да изпълни ключовата си цел за подкрепа и засилване на координацията и сътрудничеството между националните органи за разследване и съдебно преследване във връзка с геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления. Тази цел може да бъде постигната само на равнището на ЕС, в съответствие с принципа на субсидиарност.

- **Пропорционалност**

Съгласно принципа на пропорционалност, установен в член 5, параграф 4 от ДЕС, е необходимо естеството и интензивността на дадена мярка да съответстват на набелязания проблем. Проблемите, разгледани в настоящото предложение, налагат подкрепа на равнището на ЕС, за да се справят държавите членки ефективно с тези проблеми. Предложението има за цел да гарантира, че в допълнение към настоящите си задачи и правомощия и без те да се засягат, Евроюст може също да събира, запазва и анализира доказателства относно геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления и когато е необходимо и целесъобразно, да ги обменя или по друг начин да ги предоставя на компетентните национални и международни съдебни органи, включително Международния наказателен съд. Следователно то не засяга всички други форми на тежки престъпления, попадащи в компетентността на Евроюст в съответствие с Регламента за Евроюст. Без предложените в настоящото предложение изменения Евроюст може да не е в състояние да изпълнява ключовата си роля за подкрепа и

засилване на сътрудничеството между националните органи на държавите членки при разследването и наказателното преследване на основни международни престъпления.

С настоящото предложение се въвеждат минимални промени в Регламента за Евроюст, които не променят структурата ѝ, нито променят функционирането на Евроюст. Настоящите правомощия и задачи на Евроюст не се засягат. Предлаганите изменения засилват ролята на Евроюст, вече предвидена в регламента, и отчитат чувствителността на данните, които следва да бъдат обработвани, и необходимостта да се гарантира тяхната защита. Следователно в съответствие с принципа на пропорционалност предложението не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

- **Избор на инструмент**

С предложението се изменя Регламентът за Евроюст. Правното основание за Регламента за Евроюст е член 85 от ДФЕС, предвиждащ уреждането на Евроюст от регламент, който да бъде приет в съответствие с обикновената законодателна процедура.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Събиране и използване на експертни становища**

Комисията спешно прие настоящото предложение вследствие на неколкостепен обмен на мнения — на двустранна основа или в контекста на колективни срещи — с Евроюст и националните органи, участващи в разследванията на основни международни престъпления, както и с организации на гражданското общество и други субекти от Съюза. Всички те изтъкнаха нуждата от централизирано съхранение на доказателства, както и настоящите ограничения в системата за управление на делата на Евроюст и тяхното отражение върху способността на Евроюст да подкрепя и засилва координацията и сътрудничеството между националните органи за разследване и наказателно преследване по отношение на основни международни престъпления, включително тези, които могат да бъдат извършени в контекста на настоящите военни действия в Украйна.

Освен това през 2021 г. бяха проведени обширни консултации в контекста на подготовката на предложението относно цифровия обмен на информация по дела за тероризъм⁵, по време на които беше потвърдена необходимостта от подобряване на системата за управление на делата на Евроюст.

Към датата на публикуване на настоящото предложение Евроюст е взела участие и в шестте заседания на работната група на Комисията за замразяване и конфискация, създадена в началото на март 2022 г. с цел да осигурява координацията между държавите членки при прилагането на ограничителните мерки на Съюза срещу руски и беларуски лица и дружества, изброени в списък, и да проучи възможното взаимодействие между ограничителните мерки и наказателноправните мерки.

⁵ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1727 и на Решение 2005/671/ПВР на Съвета по отношение на цифровия обмен на информация по дела за тероризъм (COM(2021) 757 final, 1.12.2021 г.).

Комисията взе участие в двете извънредни заседания на Мрежата по въпросите на геноцида, чийто секретариат се осигурява от Евроюст. Заседанията бяха посветени на ситуацията в Украйна (11 март 2022 г. и 5 април 2022 г.) и на тях също беше посочена необходимостта от централно съхранение на доказателства, включително от прокурора на Международния наказателен съд. Същите въпроси бяха повдигнати и на няколко заседания на колегията и изпълнителния съвет на Евроюст.

- **Оценка на въздействието**

Предвид извънредната спешност не беше възможно да се извърши оценка на въздействието и съответното задължение беше отменено. При все това предложението има за цел единствено да подобри допълнително капацитета на Евроюст да изпълнява целите си, определени в Регламента за Евроюст, чрез създаване на актуално техническо решение в рамките на Евроюст за подпомагане на органите на държавите членки при разглеждането на дела, отнасящи се до геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления. Предложението не променя основните принципи, които са в основата на функционирането на Евроюст и действащата правна рамка в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, нито ограничава по някакъв начин съществуващите правомощия и задачи на Евроюст. Очакваното въздействие на предлаганите изменения е много ограничено, тъй като с предложението се въвежда само една конкретна допълнителна задача за Евроюст. То дава възможност за ограничена функционалност в съществуващата цялостна структура на Евроюст и засяга само една от 30-те форми на тежки престъпления, попадащи в компетентността на Евроюст. Съгласно действащия Регламент за Евроюст ще бъде извършена оценка на съгласуваността на допълващите се роли на Евроюст и Европол. Комисията ще извърши независима оценка на прилагането на Регламента за Евроюст и на дейността на Евроюст до 13 декември 2024 г., в съответствие с член 69, параграф 1 от Регламента за Евроюст.

- **Основни права**

Поради значението на обработването на лични данни за целите на правоприлагането и дейностите на Евроюст за подкрепа, в предложението се подчертава необходимостта да се гарантира пълното зачитане на основните права, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“), по-специално правото на защита на личните данни⁶ и правото на зачитане на личния живот⁷. Това е от особено значение, тъй като предложението включва обработване на оперативни лични данни, свързани с наказателни разследвания и наказателно преследване.

В предложението се пояснява, че действащите разпоредби на Регламента за Евроюст, с които се установява строгият режим за защита на данните на Евроюст, се прилагат за автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни, където ще се анализират и запазват доказателства относно основни международни престъпления, с изключение на правилата, които са пряко свързани с техническата структура на системата за управление на делата, т.е. временните работни досиета и индекса. В съответствие с член 26, параграф 2 от Регламента за Евроюст те включват и разпоредбите за защита на данните, предвидени в Регламент (ЕС) 2018/1725.

⁶ Член 8 от Хартата.

⁷ Член 7 от Хартата.

Предложението също така изисква Евроюст първо да се консултира с Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД), след като получи уведомление от длъжностното лице по защита на данните, съдържащо най-малко общо описание на предвидените операции по обработване, оценка на рисковете за правата и свободите на субектите на данните, мерките, предвидени за преодоляване на тези рискове, гаранции и мерки за сигурност и механизми за гарантиране на защитата на личните данни и за доказване на спазването на Регламента за Евроюст, като се вземат предвид правата и законните интереси на субектите на данните и други засегнати лица. Ще бъде проведена консултация с ЕНОЗД.

В предложението се предвижда, че автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни следва да отговаря на най-високите стандарти за киберсигурност.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Настоящото предложение ще окаже въздействие върху бюджета на Евроюст и върху нуждите ѝ от персонал. Според оценката в законодателната финансова обосновка, придружаваща предложението, за периода 2022—2027 г. ще бъдат необходими допълнителни 15,705 милиона евро, за да може Евроюст да изпълнява задачите, предвидени в настоящото предложение. Това включва разходите за създаването и управлението на автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни (приблизително 500 000 EUR годишно) и за човешките ресурси, необходими за управлението му.

Счита се, че ще бъдат необходими 16 допълнителни длъжности, включително експерти в областта на съдебното сътрудничество, юрист-лингвисти, анализатори, правни експерти, служители по сигурността на ИКТ, служители за връзка с Международния наказателен съд и организациите на гражданското общество, както и административни служители. Поради неотложния характер на ситуацията тези длъжности следва да бъдат заети възможно най-скоро.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Събирането, запазването и анализът на доказателства за основни международни престъпления обикновено се извършват от широк кръг различни заинтересовани страни, какъвто е случаят понастоящем в контекста на продължаващите военни действия в Украйна: национални органи, органи на Съюза, включително агенции в областта на ПВР, мисии в рамките на общата политика за сигурност и отбрана, международни организации и частни субекти, включително неправителствени организации и организации на гражданското общество.

В този контекст Евроюст следва да може да централизира доказателствата, с които разполагат публичните органи, като същевременно прилага най-високите стандарти за сигурност и проследимост. Такава информация и (физически и електронни) доказателства могат да се използват както в наказателни дела пред националните съдилища, така и в наказателно преследване от страна на Международния наказателен съд или всеки друг съд или механизъм, създаден за тази цел. Предложението обаче

няма за цел да въведе задължение за националните органи да споделят такава информация и доказателства.

Член 1, параграф 1 изрично разширява оперативните функции на Евроюст по отношение на събирането, анализа, запазването и обmena на доказателства в подкрепа на разследванията и наказателното преследване на основни международни престъпления, по-специално геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления в съответствие с член 3, параграф 4 от Регламента за Евроюст. Предоставянето от Евроюст на аналитична подкрепа е една от основните оперативни задачи, които агенцията вече изпълнява, и тя се засилва допълнително с настоящото предложение. Евроюст може да подпомага компетентните органи на държавите членки при анализа на доказателствата, особено що се отнася до оценката на автентичността и надеждността на доказателствата, свързани с факти, които са предмет на текущи разследвания и наказателно преследване, включително подкрепяните от Евроюст, за да се гарантира последващата допустимост на тези доказателства в национални или международни съдилища или равностойни механизми. Съгласно Регламента за Евроюст агенцията вече може да предава доказателства на националните компетентни органи, както и на международни организации, в съответствие с разпоредбите, създаващи/установяващи рамката на Евроюст за защита на данните, и временно да съхранява такива доказателства в подкрепа на национални разследвания и наказателни преследвания. В член 1, параграф 1 се пояснява, че съществуващата рамка се прилага и за доказателства, които се събират, съхраняват и анализират в автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни извън системата за управление на делата.

Тъй като настоящата деловодна система на Евроюст не разполага с техническия капацитет за ефективно и сигурно централизиране на доказателствата за основни международни престъпления, член 1, параграф 2 има за цел да предостави на Евроюст оперативните средства за изпълнение на задачите ѝ за подкрепа и координация по отношение на тези престъпления до създаването и пълноценното влизане в експлоатация на новата система за управление на делата. Това би позволило на Евроюст да изпълнява горепосочените задачи даже предварително, включително по отношение на основните международни престъпления, които вероятно се извършват в Украйна. Тази разпоредба отчита чувствителността на данните, които ще бъдат обработвани, и необходимостта да се гарантира тяхната защита.

Ключовите доказателства за основни международни престъпления обикновено са налични под формата на аудиозаписи и видеоматериали. Сателитните изображения също могат да се окажат полезни за доказване на извършването на тези престъпления. Поради тази причина изглежда, че е необходимо да се разширят категориите данни, които Евроюст може законно да обработва, и съответно да се измени приложение II към Регламента за Евроюст (член 1, параграф 3).

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на събирането, запазването и анализа в Евроюст на доказателства, свързани с геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 85 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) С Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета⁸ беше създадена Евроюст и бяха определени нейните задачи, компетентност и функции.
- (2) Евроюст има компетентност по отношение на видовете тежки престъпления, посочени в приложение I към Регламент (ЕС) 2018/1727, които включват геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления. В съответствие с член 3, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2018/1727 компетентността на Евроюст обхваща и престъпления, свързани с престъпленията, посочени в приложение I към посочения регламент.
- (3) На 24 февруари 2022 г. Русия започва военна агресия срещу Украйна. Налице е разумно основание да се счита, че в контекста на настоящите военни действия в Украйна са извършени и се извършват престъпления против човечеството и военни престъпления.
- (4) Предвид сериозността на положението Съюзът следва спешно да предприеме всички необходими мерки, за да гарантира, че извършителите на тези престъпления в Украйна ще бъдат подведени под отговорност.
- (5) Прокуратурите в няколко държави членки, както и в Украйна започнаха разследвания във връзка със събитията в Украйна, разчитайки на подкрепа от Евроюст, когато това е целесъобразно. Евроюст сключи споразумение за

⁸ Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) и за замяна и отмяна на Решение 2002/187/ПВР на Съвета (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 138).

сътрудничество с Украйна на 27 юни 2016 г. В съответствие с това споразумение в Евроюст е командирован украински прокурор за връзка с цел да се улесни сътрудничеството между Евроюст и Украйна.

- (6) В съответствие с Римския статут⁹ Международният наказателен съд има право да упражнява юрисдикцията си спрямо лица, отговорни за най-тежките престъпления, които предизвикват международна загриженост и са посочени в Римския статут. Компетентността на Международния наказателен съд допълва тази на националните правораздавателни органи. Службата на прокурора на Международния наказателен съд обяви, че е започнала разследване на ситуацията в Украйна.
- (7) Поради прилагането на принципа на универсална юрисдикция в няколко държави членки и допълващия характер на юрисдикцията на Международния наказателен съд, координацията и обменът на доказателства между националните органи за разследване и съдебно преследване в различни юрисдикции, както и с Международния наказателен съд или друг съд, трибунал или механизъм, създаден за тази цел, са важни, за да се гарантира ефективността на разследванията и наказателното преследване на геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления, включително тези, които може да са извършени в Украйна в контекста на настоящите военни действия.
- (8) За да се гарантира, че доказателствата и най-добрите практики, свързани с наказателното преследване на геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления, се споделят с националните и международните съдебни органи, Евроюст следва да засили сътрудничеството си с наказателните съдилища, трибуналите и механизмите, създадени за справяне с нарушения на международното право. За тази цел Евроюст следва да установи тясно сътрудничество с Международния наказателен съд и всеки друг съд, трибунал или механизъм, чиято цел е наказване на престъпленията, засягащи международния мир и безопасност. Съответно Евроюст следва също така да улеснява изпълнението на искания за съдебно сътрудничество от Международния наказателен съд или от специализирани наказателни съдилища, трибунали или механизми във връзка с доказателства, свързани с геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления.
- (9) Доказателствата, свързани с геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления, не могат да бъдат съхранявани безопасно на територията, на която протичат военните действия, какъвто е случаят с доказателствата, свързани с продължаващите военни действия в Украйна. Поради това е необходимо централно съхранение. За доказателствата, събрани от агенциите и органите на Съюза и от международни органи или трети страни, като например организации на гражданското общество, също може да е необходимо централно място за съхранение, което да осигурява на компетентните съдебни органи достъп до тях.

⁹ Римският статут на Международния наказателен съд.

- (10) Евроюст разполага с експертните познания и опита, необходими за предоставяне на подкрепа за разследването и наказателното преследване на трансгранични престъпления, включително геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления. Това включва запазване, анализ и съхранение на доказателства, що се отнася до тяхната допустимост пред съда и надеждност.
- (11) Като събира, запазва и анализира доказателства, свързани с основни международни престъпления, и дава възможност за техния обмен при необходимост и целесъобразност, Евроюст може да подкрепи подготовката за наказателно преследване при национални и международни разследвания и да предоставя допълнителна подкрепа на компетентните национални и международни органи. Тези доказателства могат да бъдат особено ценни за установяване на надеждността на свидетелските показания.
- (12) Следва да се създаде ново съоръжение за временно съхранение, което да позволява такова съхранение, анализ и запазване. Поради спешната необходимост от съхранение на такива доказателства е нужно Евроюст да ги съхранява в автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни извън системата за управление на делата, докато новата система за управление на делата заработи пълноценно. Общите правила в отделната глава на Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета относно обработването на лични данни с оперативно значение следва да се прилагат, без да се засягат специалните правила за защита на данните, предвидени в Регламент (ЕС) 2018/1727. Автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни следва да бъде интегрирано в новата система за управление на делата, която се очаква да бъде създадена съгласно предложението за регламент относно цифровия обмен на информация по дела за тероризъм¹⁰.
- (13) Съхранението, анализът и запазването на доказателства във връзка с геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления в автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни, както и достъпът до тях за компетентните съдебни органи, когато е необходимо и целесъобразно, следва да отговарят на най-високите стандарти за киберсигурност и защита на данните в съответствие с членове 7 и 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз.
- (14) Сателитните изображения, снимките, видеоматериалите и аудиозаписите могат да бъдат полезни за доказване на извършването на геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления. Поради това Евроюст следва да може да обработва и съхранява такива данни за тази цел.
- (15) Евроюст и Европол следва да си сътрудничат тясно в контекста на съответните си мандати, по-специално по отношение на обработката и анализа на информация в контекста на съществуващата специална система на Европол (наречена „проект за анализ“) относно международните престъпления, за да подпомагат компетентните органи при разследването и наказателното

¹⁰ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1727 и на Решение 2005/671/ПВР на Съвета по отношение на цифровия обмен на информация по дела за тероризъм (COM(2021) 757 final, 1.12.2021 г.).

преследване на геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления. Следователно Евроюст може да се позовава на информацията от Европол, която е получила при изпълнението на своите функции в съответствие с член 4, параграф 1, буква й) от Регламент (ЕС) 2018/1727. Сътрудничеството следва да включва редовна съвместна оценка на оперативните и техническите въпроси.

- (16) [В съответствие с членове 1 и 2 и с член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Ирландия не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.] ИЛИ [В съответствие с член 3 и с член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Ирландия е нотифицирала желанието си да участва в приемането и прилагането на настоящия регламент.]
- (17) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (18) В съответствие с член 42 от Регламент (ЕС) 2018/1725 беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните, който представи становище на XX.XX.20XX г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменения на Регламент (ЕС) 2018/1727

Регламент (ЕС) 2018/1727 се изменя, както следва:

- (1) в член 4 параграф 1 се добавя следната буква й):

„й) подпомага действия на държавите членки за борба с геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани престъпления, включително чрез събиране, съхраняване и анализиране на доказателства във връзка с тези престъпления, както и, когато е необходимо и целесъобразно, дава възможност за техния обмен или предоставяне по друг начин на компетентните национални и международни съдебни органи, по-специално на Международния наказателен съд“

- (2) в член 80 се добавя следният параграф 8:

„Чрез дерогация от член 23, параграф 6 Евроюст може да обработва лични данни с оперативно значение за изпълнението на задачите, посочени в член 4,

параграф 1, буква й) в автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни извън системата за управление на делата. Съоръжението за управление и съхранение на данни отговаря на най-високите стандарти за киберсигурност. Във връзка с функционирането на автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни се извършва предварителна консултация с ЕНОЗД. ЕНОЗД дава становището си в срок от два месеца, след като получи уведомление от длъжностното лице по защита на данните.

Уведомлението от длъжностното лице по защита на данните съдържа най-малко следните елементи:

- а) общо описание на предвидените операции по обработване;
- б) оценка на рисковете за правата и свободите на субектите на данни;
- в) мерките, предвидени за справяне с тези рискове;
- г) гаранциите, мерките за сигурност и механизмите за гарантиране на защитата на личните данни и за доказване на спазването на настоящия регламент, като се вземат предвид правата и законните интереси на субектите на данни и на други засегнати лица.

Разпоредбите за защита на данните, предвидени в настоящия регламент, се прилагат към обработването на данни в автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни, доколкото те не са пряко свързани с техническата структура на системата за управление на делата в съответствие с член 23, параграф 1 от настоящия регламент. Правото на достъп и сроковете за данните, съхранявани в автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни, са обвързани с достъпа до временните работни досиета, във връзка с които се съхраняват данните.

Предвидената в настоящия параграф дерогация приключва в момента на въвеждане на новата система за управление на делата. Комисията определя датата, на която се въвежда новата система за управление на делата, с решение, което се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*."

(3) Приложение II се изменя, както следва:

а) в точка 1 буква н) се заменя със следното:

„н) ДНК профили, изготвени от некодиращата част на ДНК, фотоснимки и пръстови отпечатащи и във връзка с престъпленията, посочени в член 4, параграф 1, буква й), видеоматериали и аудиозаписи.“

б) в точка 2 буква е) се заменя със следното:

„е) описание и вид на престъпленията, в които е замесено съответното лице, дата и място на извършване на престъпленията, наказателноправна квалификация на престъпленията и във връзка с престъпленията, посочени в член 4, параграф 1, буква й), информация за престъпните деяния, включително аудиозаписи, видеоматериали, сателитни изображения и снимки, и етапа на разследването;“

Член 2

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА	16
1.1.	Наименование на предложението/инициативата	16
1.2.	Съответни области на политиката	16
1.3.	Предложението е във връзка с:	16
1.4.	Цели	16
1.4.1.	Общи цели	16
1.4.2.	Конкретни цели	17
1.4.3.	Очаквани резултати и отражение	17
1.4.4.	Показатели за изпълнението	17
1.5.	Мотиви за предложението/инициативата	17
1.5.1.	Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата ..	17
1.5.2.	Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.	17
1.5.3.	Изводи от подобен опит в миналото	18
1.5.4.	Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти	19
1.5.5.	Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства	19
1.6.	Продължителност и финансово отражение на предложението/инициативата ..	20
1.7.	Планирани методи на управление	20
2.	МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ	21
2.1.	Правила за мониторинг и докладване	21
2.2.	Системи за управление и контрол	21
2.2.1.	Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол	21

2.2.2.	Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им.....	22
2.2.3.	Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)	22
2.3.	Мерки за предотвратяване на измами и нередности	22
3.	ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА	23
3.1.	Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове	23
3.2.	Очаквано отражение върху разходите	24
3.2.1.	Обобщение на очакваното отражение върху разходите	25
3.2.2.	Очаквано отражение върху бюджетните кредити [за органа]	26
3.2.3.	Очаквано отражение върху човешките ресурси [на органа]	27
3.2.4.	Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка	32
3.2.5.	Финансов принос от трети страни	32
3.3.	Очаквано отражение върху приходите	33

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1727 по отношение на събирането, съхраняването и анализа на доказателства във връзка с геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления в Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст)

1.2. Съответни области на политиката

Област на политиката: Правосъдие и основни права

Дейност: Инвестиране в хората, социалното сближаване и ценностите

071007: Агенция на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст)

1.3. Предложението е във връзка с:

ново действие

ново действие след пилотен проект/подготвително действие¹¹

продължаване на съществуващо действие

сливане на едно или няколко действия в друго/ново действие

1.4. Цели

1.4.1. Общи цели

Евроюст бе създадена с Решение 2002/187/ПВР на Съвета като междуправителствен орган за координиране на разследванията и наказателните преследвания на тежки трансгранични престъпления в Европа и извън нея. С Договора от Лисабон бе премахната структурата по стълбове на Европейския съюз и областта на свободата, сигурността и правосъдието бе приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС. С Регламент (ЕС) 2018/1727 (Регламента за Евроюст), приет съгласно член 85 от ДФЕС, бе създадена нова правна уредба за нова Агенция на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст).

Като център на Европейския съюз за съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси Евроюст подкрепя националните органи за разследване и наказателно преследване по отношение на тежката престъпност, която попада в обхвата на компетентност на Евроюст в съответствие с Регламента за Евроюст. Геноцидът, престъпленията против човечеството и военните престъпления (заедно наричани също

¹¹ Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

„основни международни престъпления“) са сред престъпленията, по отношение на които Евроюст има компетентност.

Неотдавнашните събития, свързани с руското нашествие в Украйна, разкриха спешната нужда да се даде възможност на Евроюст да събира, запазва и анализира доказателства във връзка с геноцид, военни престъпления, престъпления против човечеството и свързани престъпления и да дава възможност за тяхното предоставяне на компетентните органи, било то национални или международни.

В този контекст общата цел на настоящото предложение е да се даде възможност на Евроюст да изпълнява тази допълнителна задача чрез създаването на временно автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни извън системата за управление на делата.

1.4.2. Конкретни цели

Конкретната цел произтича от посочената по-горе обща цел:

Конкретна цел № 1: Да се даде възможност на Евроюст да събира, запазва и анализира доказателства във връзка с геноцид, военни престъпления, престъпления против човечеството и свързани престъпления и, когато е необходимо и целесъобразно, да дава възможност за техния обмен или предоставяне по друг начин на компетентните национални и международни органи.

1.4.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на бенефициерите/целевите групи.

Очаква се инициативата да даде възможност юридически и технически на Евроюст да събира, запазва, анализира и когато е необходимо и целесъобразно, да обменя доказателства за основни международни престъпления, като предвижда създаването на автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни извън системата за управление на делата.

1.4.4. Показатели за изпълнението

Посочете показателите за проследяване на напредъка и на постиженията.

- Обемът информация, изпратена от физически лица, държавите членки, неправителствени организации и други съответни участници;
- Броят наказателни преследвания въз основа на доказателства, съхранявани в системата;
- Броят случаи на изпращане на информация от Евроюст до държавите членки;
- Броят оперативни случаи, които са били подпомогнати.

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

За осъществяване на изпълнението на законодателната инициатива са необходими технически и процедурни мерки на равнището на ЕС, които следва да започнат с влизането в сила на преразгледаното законодателство.

Основните изисквания след влизането в сила на предложението са следните:

- Евроюст да въведе новата система, която позволява съхраняването и управлението на събраните доказателства.
- Евроюст да получава доказателства от съответните заинтересовани страни (т.е. държавите членки, физически лица, трети държави, неправителствени организации,...).
- Евроюст да предостави достъп на държавите членки за използване на тези доказателства в разследването и наказателното преследване на геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани престъпления.

Поради спешната необходимост да се гарантира, че Евроюст ще може да изпълнява тези задачи и по отношение на основните международни престъпления, които е възможно да бъдат извършени в контекста на настоящите военни действия в Украйна, Евроюст ще въведе базата данни през 2022 г. и ще започне събирането и управлението на доказателства още през 2022 г.

1.5.2. Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.

На 24 февруари 2022 г. Русия започна военно нашествие в Украйна. Налице са разумни основания да се счита, че в Украйна са извършени и се извършват военни престъпления и престъпления против човечеството. На 2 март 2022 г. прокурорът на Международния наказателен съд обяви, че е започнал разследване на положението в Украйна. Прокуратурата в няколко държави членки, както и в Украйна също е започнала разследвания на основни международни престъпления, някои от които се подкрепят и координират от Евроюст. Евроюст разполага с експертните познания и опит, за да окаже подкрепа за разследването и наказателното преследване на основни международни престъпления, в това число чрез улесняване на дейностите на съвместните екипи за разследване (СЕР) като създадения от някои държави членки и Украйна в контекста на настоящите военни действия в Украйна.

Националните органи събират доказателства за основните международни престъпления, които може да са извършени в Украйна от всички страни в конфликта. Поради

продължаващите военни действия доказателствата не могат да се съхраняват по сигурен начин в Украйна. Нужно е да се създаде централно хранилище, където да могат да се съхраняват доказателства, събрани от агенции и органи на Съюза, както и от национални и международни органи или трети страни, като организации на гражданското общество. При все че Регламентът за Евроюст предвижда подкрепа от Евроюст за действията на държавите членки по разследването и наказателното преследване на тежки престъпления, той не позволява изрично на Евроюст да събира, запазва и анализира доказателства във връзка с тази цел.

Комисията прие настоящото предложение вследствие на няколко неколкостепенен обмен на мнения — на двустранна основа или в контекста на колективни срещи — с Евроюст и националните органи, участващи в разследванията на основни международни престъпления, както и с организации на гражданското общество и други субекти на Съюза, като например консултативната мисия на Европейския съюз в Украйна. Всички те изтъкнаха нуждата от централизирано съхранение на доказателства, както и настоящите ограничения в системата за управление на делата на Евроюст и тяхното отражение върху способността на Евроюст да подкрепя и засилва координацията и сътрудничеството между националните органи за разследване и наказателно преследване по отношение на основни международни престъпления, включително тези, които могат да бъдат извършени в контекста на настоящите военни действия в Украйна.

Настоящото предложение е необходимо, за да се създаде автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни в ЕС с цел събиране, запазване и анализиране на доказателства по подходящ и законен начин, което ще позволи на националните органи да извършват наказателно преследване на геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани престъпления.

1.5.3. *Изводи от подобен опит в миналото*

Предложението се основава на необходимостта от координиране на съдебните действия във връзка с основни международни престъпления и от избягване на всякакъв вид безнаказаност на извършителите на тези престъпления. Ситуацията по отношение на сигурността в Европа непрекъснато се променя. Международните кризи винаги са се отразявали на европейския начин на живот, както и на основните права на хората. Престъпления като геноцид, престъпления против човечеството и **военни престъпления** са много тежки престъпления и извършителите им не бива да останат ненаказани.

Съдебната власт се основава на принципите на правовата държава и в не малко случаи извършителят на престъпление е избегнал правосъдието заради незаконосъобразно събиране или управление на доказателства.

Настоящото предложение има за цел да установи ясна уредба за борбата с тази безнаказаност.

1.5.4. *Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти*

Засилването на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси е важна част от създаването на пространство на свобода, сигурност и правосъдие.

Това спешно решение е необходимо, за да се даде възможност на Евроюст да изпълнява горепосочените нови задачи и в контекста на настоящите извънредни обстоятелства, свързани с продължаващите военни действия в Украйна. След като предложението за изменение на регламента за Евроюст във връзка с обмена на данни по случаи на тероризъм бъде одобрено, новото **автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни** може да бъде включено в новата система за управление на делата.

В съобщението на Комисията относно Стратегията на ЕС за Съюза на сигурност, публикувано през юли 2020 г., бяха подчертани връзката между вътрешната и външната сигурност и важността на сътрудничеството за ефективната защита на правата на гражданите. Настоящото предложение е ясен пример необходимостта от съоръжение за управление и съхранение, за да се защити едно от най-важните права на гражданите — правото на живот.

1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства

От влизането в сила на Регламента за Евроюст тенденцията е за нарастване на потоците от данни на агенцията и на търсенето на нейните услуги.

Комисията е наясно с финансовите ограничения на Евроюст и отражението върху ресурсите на това спешно искане вследствие на агресията на Русия срещу Украйна.

Настоящото предложение ще въведе нови ограничени задачи в Регламента за Евроюст, които ще подготвят агенцията за цифровата ера и ще ѝ позволят да изпълнява предвидената в Регламента за Евроюст по-силна роля за подкрепа и засилване на координацията и сътрудничеството между националните органи за разследване и наказателно преследване на тежки престъпления, включително военни престъпления, геноцид и престъпления против човечеството. Изпълнението на настоящото предложение няма да бъде възможно без увеличаване на необходимите финансови средства и човешки ресурси.

Очакваните разходи са в размер на 15,705 милиона евро, които ще бъдат финансирани от маржа по функция 2б от МФР.

1.6. Продължителност и финансово отражение на предложението/инициативата

ограничен срок на действие

– Предложение/инициатива в сила от [ДД/ММ]ГГГГ до [ДД/ММ]ГГГГ

– Финансово отражение от ГГГГ до ГГГГ

неограничен срок на действие

– Изпълнение с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,

– последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Планирани методи на управление¹²

Пряко управление от Комисията чрез

– изпълнителни агенции

Споделено управление с държавите членки

Непряко управление чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

международни организации и техните агенции (да се уточни);

ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд;

органи, посочени в членове 70 и 71;

публичноправни органи;

частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото предоставят подходящи финансови гаранции;

органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и които предоставят подходящи финансови гаранции;

лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на ОВППС съгласно дял V от ДЕС и които са посочени в съответния основен акт.

Забележки

Данните относно финансовите и човешките ресурси включват предвидената обща сума за техническото изпълнение на автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на

¹² Подробности във връзка с методите на управление и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

данни и оперативните разходи, произтичащи от някои от случаите, които могат да бъдат свързани с него.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

Мониторингът и оценката на прилагането на цифровизацията на обмена на данни на агенцията ще бъдат важни за гарантиране на ефективността на Евроюст. При мониторинга и докладването във връзка с предложението ще се следват принципите, изложени в Регламента за Евроюст¹³, и те ще се извършват в съответствие с общия подход по отношение на децентрализираните агенции¹⁴.

В допълнение към правилата за хоризонтално управление, приложими към агенциите, Евроюст трябва по-специално да изпраща всяка година на Комисията, Европейския парламент и Съвета единен програмен документ, съдържащ многогодишни и годишни работни програми и програмиране на ресурсите. В единния програмен документ се определят целите, очакваните резултати и показателите за изпълнение, за да се наблюдава постигането на целите и резултатите.

Евроюст също така отчита работата си в подробен годишен доклад. Евроюст изпраща този годишен доклад на Европейския парламент, на Съвета и на националните парламенти. Освен това Евроюст информира Европейския парламент и националните парламенти за работните договорености, сключени с трети страни.

Комисията възлага външна независима оценка на прилагането на Регламента и на дейностите на Евроюст до 13 декември 2024 г. и на всеки пет години след това, за да се оценят прилагането и въздействието на регламента, както и ефективността и ефикасността на Евроюст, (член 69, параграф 1 от Регламента за Евроюст).

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол

Като се има предвид, че предложението оказва въздействие върху годишната вноска на ЕС за Евроюст, бюджетът на ЕС ще бъде изпълняван чрез непряко управление.

Съгласно принципа на добро финансово управление бюджетът на Евроюст се изпълнява в съответствие с ефективен и ефикасен вътрешен контрол.

Що се отнася до последващия контрол, като децентрализирана агенция Евроюст подлежи по-специално на:

– вътрешен одит, извършван от Службата за вътрешен одит на Комисията;

¹³ Регламент (ЕС) 2018/1727.

¹⁴ https://europa.eu/european-union/sites/default/files/docs/body/joint_statement_and_common_approach_2012_en.pdf.

- годишни доклади на Европейската сметна палата, осигуряващи декларация за достоверност относно надеждността и точността на отчетите, както и относно законосъобразността и редовността на свързаните с тях операции;
- годишно освобождаване от отговорност от страна на Европейския парламент;
- евентуални разследвания, провеждани от OLAF, за да се гарантира по-специално, че ресурсите, отпуснати на агенциите, се използват правилно;
- и накрая, Европейският омбудсман осигурява допълнително равнище на контрол и отчетност в Еуроюст.

2.2.2. *Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им*

На този етап не бяха установени специфични рискове за системите за управление и контрол. Еуроюст подлежи на различни видове административен контрол, в това число на бюджетен контрол, вътрешен одит, годишни отчети на Европейската сметна палата и годишно освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на ЕС, както е посочено по-горе.

2.2.3. *Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)*

Съотношението „разходи за контрол/плащане на съответните управлявани средства“ се отчита от Комисията. В годишния отчет за дейността на ГД „Правосъдие и потребители“ за 2021 г. това съотношение е 0,53 % по отношение на субектите, на които са поверени задачи за непряко управление, и децентрализираните агенции, включително Еуроюст.

Европейската сметна палата (ЕСП) потвърди законосъобразността и редовността на годишните отчети на Еуроюст за 2020 г., което означава, че процентът на грешки е под 2 %. Няма признаци, че процентът на грешки ще се влоши през следващите години.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващите или планираните мерки за превенция и защита, например от стратегията за борба с измамите.

Мерките, свързани с борбата с измамите, корупцията и други незаконни дейности, са посочени, наред с другото, в член 75 от Регламента за Еуроюст. По-конкретно Еуроюст участва в организирани от Европейската служба за борба с измамите дейности по предотвратяване на измами и незабавно информира Комисията за случаи на предполагаеми измами и други финансови нередности.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

- Съществуващи бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид разход	Финансов принос			
	Номер	Многогод./едногод. ¹⁵	от държави от ЕАСТ ¹⁶	от държави кандидатки ¹⁷	от трети държави	по смисъла на член 21, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент
26	071007	Многогод./едногод.	НЕ	НЕ	ДА	НЕ

- Поискани нови бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид разход	Финансов принос			
	Номер	Многогод./едногод.	от държави от ЕАСТ	от държави кандидатки	от трети държави	по смисъла на член 21, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент
	[XX.YY.YY.YY]		ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ

¹⁵ Многогод. = многогодишни бюджетни кредити/Едногод. = едногодишни бюджетни кредити.

¹⁶ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

¹⁷ Държави кандидатки и ако е приложимо, потенциални кандидатки от Западните Балкани.

3.2. Очаквано отражение върху разходите

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка	Номер	Функция 2б — Инвестиране в хората, социалното сближаване и ценностите
--	-------	---

Евроюст			Година 2022	Година 2023	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО
Дял 1: Разходи за персонал	Поети задължения	(1)	1,081	2,204	2,248	2,293	2,339	2,386	12,551
	Плащания	(2)	1,081	2,204	2,248	2,293	2,339	2,386	12,551
Дял 2: Разходи за инфраструктура и оперативни разходи	Поети задължения	(1a)							
	Плащания	(2a)							
Дял 3: Оперативни разходи	Поети задължения	(3a)	0,500	0,510	0,520	0,530	0,541	0,552	3,154
	Плащания	(3б)	0,500	0,510	0,520	0,530	0,541	0,552	3,154
ОБЩО бюджетни кредити за Евроюст	Поети задължения	=1+1a +3a	1,581	2,714	2,769	2,824	2,880	2,938	15,705
	Плащания	=2+2a +3б	1,581	2,714	2,769	2,824	2,880	2,938	15,705

Функция от многогодишната финансова рамка	7	„Административни разходи“
--	----------	---------------------------

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)			ОБЩО
ГД: <.....>									
• Човешки ресурси									
• Други административни разходи									
ОБЩО ГД <.....>									
Бюджетни кредити									

ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = Общо плащания)								

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година 2022	Година 2023	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИИ 1—7 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	1,581	2,714	2,769	2,824	2,880	2,938	15,705
	Плащания	1,581	2,714	2,769	2,824	2,880	2,938	15,705

3.2.2. Очаквано отражение върху бюджетните кредити [за органа]

- Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи
- Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу:

Бюджетни кредити за поети задължения в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и резултатите			Година 2022	Година 2023	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО			
	Вид ¹⁸	Среден разход	№	Разходи	№	Разходи	№	Разходи	№	Разходи	Общ бр.	Общо разходи
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 1¹⁹... Да се даде възможност на Евроюст да съхранява, анализира и запазва доказателства във връзка с геноцид, военни престъпления, престъпления против човечеството и свързани престъпления												
- Резултат	Съхранение, анализиране и опазване на		1,581	2,714	2,769	2,824	2,880	2,938				15,705
Междинен сбор за конкретна цел № 1												

¹⁸ Резултатите са продуктите и услугите, които ще бъдат доставени (напр. брой финансирани обмени на учащи се, дължина на построените пътища в километри и т.н.).

¹⁹ Описана в точка 1.4.2. „Конкретни цели...“

ОБЩО РАЗХОДИ		1,581		2,714		2,769		2,824		2,880		2,938		15,705
---------------------	--	--------------	--	--------------	--	--------------	--	--------------	--	--------------	--	--------------	--	---------------

3.2.3. Очаквано отражение върху човешките ресурси [на органа]

3.2.3.1. Резюме

- Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	Година 2022	Година 2023	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------

Срочно наети служители (степени AD)	0,785	1,601	1,633	1,666	1,699	1,733	9,119
Срочно наети служители (степени AST)	0,079	0,160	0,163	0,167	0,170	0,173	0,912
Договорно наети служители	0,085	0,173	0,177	0,180	0,184	0,188	0,987
Командировани национални експерти	0,132	0,269	0,275	0,280	0,286	0,291	1,533

ОБЩО	1,081	2,204	2,248	2,293	2,339	2,386	12,551
-------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Изисквания по отношение на персонала (ЕПРВ):

	Година 2022	Година 2023	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------

Срочно наети служители (степени AD)	10	10	10	10	10	10	10
Срочно наети служители (степени AST)	1	1	1	1	1	1	1
Договорно наети служители	2	2	2	2	2	2	2
Командировани национални експерти	3	3	3	3	3	3	3

ОБЩО	16	16	16	16	16	16	16
------	----	----	----	----	----	----	----

Датите за набиране на персонал са планирани в средата на 2022 г. Не са направени допускания за корекционния коефициент, приложим за Нидерландия, а допусканията за потенциално увеличение на индексацията на заплатите възлизат на 2 %.

Подробности за увеличението на персонала

Конкретна цел	Допълнителен персонал
Конкретна цел № 1: Да се даде възможност на Евроюст да съхранява, анализира и запазва доказателства във връзка с геноцид, военни престъпления, престъпления против човечеството и свързани престъпления	<p>Необходими са 3* експерти по въпросите на съдебното сътрудничество, за да се осигурят опит в областта на наказателното преследване и директен поглед върху съответната съдебна система или системи и стандартите за допустимост на доказателствата.</p> <p><i>Прогнозни необходими ЕПРВ — допълнителни ЕПРВ, които ще се наемат годишно (без натрупване):</i> 2022 г.: +3</p>
	<p>Необходими са 3* юрист-лингвисти, за да се осигурят нужните езикови умения за целите на преводите и анализа на данни.</p> <p><i>Прогнозни необходими ЕПРВ — допълнителни ЕПРВ, които ще се наемат годишно (без натрупване):</i> 2022 г.: +3</p>
	<p>Необходими са 3* анализатори за управлението на очаквания голям обем от данни, извличането на данни и структурирането на информацията от свидетелските показания и показанията на жертвите.</p> <p><i>Прогнозни необходими ЕПРВ — допълнителни ЕПРВ, които ще се наемат годишно (без натрупване):</i> 2022 г.: +3</p>
	<p>Необходими са 2* правни експерти, за да се осигури експертният опит в областта на основните международни престъпления и възстановяването на активи.</p> <p><i>Прогнозни необходими ЕПРВ — допълнителни ЕПРВ, които ще се наемат годишно (без натрупване):</i> 2022 г.: +2</p>
	<p>Необходими са 2* служители по сигурността на ИКТ за управлението и намаляването на риска от кибератаки.</p> <p><i>Прогнозни необходими ЕПРВ — допълнителни ЕПРВ, които ще се наемат годишно (без натрупване):</i> 2022 г.: +2</p>
	<p>Необходим е 1* служител за връзка с Международния наказателен</p>

	<p>съд, за да координира отношенията и операциите с него.</p> <p><i>Прогнозни необходими ЕПРВ — допълнителни ЕПРВ, които ще се наемат годишно (без натрупване):</i> 2022 г.: +1</p> <p>Необходим е 1* служител за връзка с организации на гражданското общество, за да координира отношенията и операциите с тях.</p> <p><i>Прогнозни необходими ЕПРВ — допълнителни ЕПРВ, които ще се наемат годишно (без натрупване):</i> 2022 г.: +1</p>
	<p>Необходим е 1* служител за административна подкрепа за управлението на всички задачи за административната подкрепа.</p> <p><i>Прогнозни необходими ЕПРВ — допълнителни ЕПРВ, които ще се наемат годишно (без натрупване):</i> 2022 г.: +1</p>

3.2.3.2. Очаквани нужди от човешки ресурси за отговарящата ГД

- Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси.
- Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в цели стойности (или най-много до един знак след десетичната запетая)

		Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)		
• Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)								
20 01 02 01 и 20 01 02 02 (Централа и представителства на Комисията)								
20 01 02 03 (Делегации)								
01 01 01 01 (Непреки научни изследвания)								
10 01 05 01 (Преки научни изследвания)								
• Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време — ЕПРВ)²⁰								
20 02 01 (ДНС, КНЕ, ПНА от общия финансов пакет)								
20 02 03 (ДНС, МП, КНЕ, ПНА и МЕД в делегациите)								
Бюджетн и редове (да се посочат) ²¹	- в централата ²²							
	- в делегациит е							
01 01 01 02 (ДНС, КНЕ,								

²⁰ ДНС = договорно нает служител; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация.

²¹ Подтаван за външния персонал, покрит с бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове ВА).

²² Основно за Европейските кохезионни фондове, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА).

ПНА — Непреки научни изследвания)							
10 01 05 02 (ДНС, КНЕ, ПНА — Преки научни изследвания)							
Други бюджетни редове (да се посочат)							
ОБЩО							

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Длъжностни лица и срочно наети служители	
Външен персонал	

Описание на изчисляването на разходите за единици в ЕПРВ следва да бъде включено в раздел 3 от приложение V.

3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

- Предложението/инициативата е съвместимо(а) с настоящата многогодишна финансова рамка.
- Предложението/инициативата налага препрограмиране на съответната функция от многогодишната финансова рамка.

Предложението изисква да се използва неразпределеният марж по функция 26 от МФР, както следва: по бюджетен ред 07.1007 — Евроюст — през 2022 г.: 1,581 милиона евро, през 2023 г.: 2,714 милиона евро, през 2024 г.: 2,769 милиона евро, през 2025 г.: 2,824 милиона евро, през 2026 г.: 2,880 милиона евро, и през 2027 г.: 2,938 милиона евро.

- Предложението/инициативата налага да се използва Инструментът за гъвкавост или да се преразгледа многогодишната финансова рамка²³.

Обяснете какво е необходимо, като посочите съответните функции, бюджетни редове и суми.

3.2.5. Финансов принос от трети страни

- Предложението/инициативата не предвижда съфинансиране от трети страни.
- Предложението/инициативата предвижда съфинансиране съгласно следните прогнози:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)			Общо
Да се посочи съфинансиращият орган								
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити								

²³ Вж. членове 12 и 13 от Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027.

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
 - върху собствените ресурси
 - върху разните приходи
 - Моля, посочете дали приходите са записани по разходни бюджетни редове

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен ред:	бюджетен	Налични бюджетни кредити за текущата финансова година	Отражение на предложението/инициативата ²⁴					
			Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)	
Статия.....								

За другите „целеви“ приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

Да се посочи методът за изчисляване на отражението върху приходите.

²⁴ Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.